

DĚTSKÁ HUDEBNÍ TVOŘIVOST

CHILDREN'S MUSICAL CREATIVITY

Magdalena Kimmelová

Resumé

Cílem příspěvku je představit a objasnit pojem dětské hudební tvořivosti. Uvést možnosti ve výuce nejen hudební výchovy. Prezentuji zde příklady hudebně tvořivých aktivit a snažím se nastínit důležitost rozvoje po této stránce.

Klíčová slova: tvořivost, originalita, hudební rozvoj, umění, vlastní vyjádření, dětská hudební tvořivost, mladší školní věk, tvořivé hudební činnosti

Abstract

The main purpose of this article is to introduce and clarify the term: children's musical creativity. I am introducing different approaches of musical education applicable as well in different fields of education. With this study I am presenting and showing how different musical activities are important for children's development.

Key words: creativity, originality, musical development, art, self-expression, children's musical creativity, young school age, creative musical activities

1. ÚVOD

Pomocí svého příspěvku bych ráda přiblížila základní poznatky o tvořivosti jako takové, dále o hudební tvořivosti, a hlavně o dětské hudební tvořivosti. Prostřednictvím své práce chci poukázat na rozporuplné názory na význam slova tvořivost, některé mne docela překvapily. Tvořivost a improvizace mne zaujaly na Střední pedagogické škole v Prachaticích, v dramatické výchově. Využívám tedy mezipředmětových vztahů a rozvíjím své znalosti o tvořivosti hudební.

Jelikož učím v mateřské škole, setkávám se se zpěvem, různorodými hudebními (pohybovými) hrami, tanečky a hrou na hudební nástroj často. Uvědomuji si důležitost práce na rozvíjení dětského hlasového projevu, a proto vzniká tato práce.

Naše tvořivé síly v hudební výchově jsou podle názorů současných odborníků v oblasti obecné pedagogiky čím dál více rozvíjeny, vzrůstá zájem o toto téma. Člověk, který je v oblasti dostatečně zainteresovaný, zaručuje společenské zvýšení rozhledu, nejen v oblastech hospodářských či kulturních. V současné době je ve školách zdůrazňován rozvoj tvořivosti a samostatnosti žáků. Nastává také určitá rovnováha mezi poznáním a emočním vnímáním¹.

Hudební výchova ve spojení s výtvarnou výchovou tvoří oblast vzdělávání Umění a kultura. Je dotována dvěma až třemi hodinami pololetně ve všech třídách základních škol. Přímo ze srdce hudby vychází tvořivost, řadí se mezi základní kameny hudební výchovy. Kreativita je úzce spjata s oblastí umění. Praxe, tedy uskutečnění některých tvořivých postupů ve vyučování, v současné době ovšem ukazuje několik problémů, které je třeba překonat, vyřešit².

2. TVOŘIVOST

Vysvětlení tvořivosti vychází z latinského slova *creare*, neboli *tvořit, plodit*. V dnešní době je ovšem předmětem zájmu najít vhodný, výstižný význam termínu, neboť názory na kreativitu se liší. Objevují se dokonce názory, že tvořivost je okrajový, pro nás vzdálený pojem³. Tento pohled nás bohužel částečně demotivuje od dalšího cílevědomého zkoumání. Ve slovníku *Encyclopædia Britannica* je pojem formulován jako „*schopnost vyrobit anebo uvést*

¹ SEDLÁK, František a Rudolf SIEBR. *Didaktika hudební výchovy na prvním stupni základní školy: učebnice pro studenty pedagogických fakult*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

² VANČÁT, Jaroslav, BEZDĚK, Jiří a Jarmila HONZÍKOVÁ (eds.). *Motivace k tvořivosti na pedagogické fakultě: přístupy k tvořivosti v učitelském povolání*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0428-5.

³ PRINZ, J. J.; BARSALOU, L. W. Acquisition and Productivity in Perceptual Symbol System: An Account of Mundane Creativity. In *Creativity, Cognition and Knowledge: An Interaction*. Wesport : Praeger Publishers, 2002, s. 105. (= PRINZ; BARSALOU. *Acquisition and Productivity in Perceptual Symbol System: An Account of Mundane Creativity*).

*v existenci něco nového, ať již nové řešení určitého problému, nový způsob či prostředek anebo nový umělecký objekt či formu.*⁴

Dílo nebo průběh řešení překážky se dá též chápat jako kreativní do té míry, do jaké je novým, originálním, přínosným řešením daného problému. Tvořivost je vlastně činnost, která objevuje prozatím utajené výtvořky.

3. HUDEBNÍ TVOŘIVOST

Kreativita v hudební výchově jako takové není naprosto přesně definována.

Hlavní znaky⁵ tvořivých projevů uvádí H. Váňová takto:

- **Originalita**

Je jedním z podstatných bodů kreativního smýšlení. Novost je ovšem pouze poměrná. Žáci na prvním stupni většinou spíše přetvářejí, zkouší, hledají různé varianty již vnímaného. Originalita je tedy zpočátku nevýrazná.

- **Fluence**

Plynulost zajistí rychlé, akční vybavení si hudební představy k danému hudebnímu podnětu a pohotový počátek vytvoření nového hudebního útvaru. Fluence u dětí mladšího školního věku závisí na rodinném prostředí a rodičovském „výcviku“. Právě to totiž zaručuje vznik dalších a dalších nových hudebních zkušeností.

- **Flexibilita**

Ohebnost myšlení je schopnost implementovat získané prožitky, aklimatizovat se s novými zkušenostmi a dokázat obměňovat zažité kroky a variace hudebního myšlení. Flexibilita je v rozkvětu hlavně u hudby výrazné, obsahově bohaté. V takovém případě vede ke zdoření návyků, jednotvárných vzorců a k odpoutání se od původní melodie. Vznikají tak varianty nebo zcela nové útvary.

- **Elaborace**

Schopnost rozpracovat hudební ideu a vnuknutí a dát jim finální podobu. V této fázi je na předním místě žákovy snaha o vytváření a rozvíjení svého hudebního prožitku, stanovit si úmysl a způsoby k jeho dosažení. Nejprve je v roli pomocníka učitel. Čím více má později žák zkušeností, tím se rozvíjí a zvětšuje jeho podíl samostatné práce.

- **Integrace**

Sloučení souhrnu znalostí, zážitků lze pozorovat ve všech hudebních činnostech, nejen v hudebním tvořivém myšlení. Vymizí konfúznost jednotlivostí a hudební vjemy se

⁴ Creativity. In *Encyklopædia Britannica*. Chicago : Encyklopædia Britannica, 1991, s. 721. Dostupné z <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/10919/CO-JE-TO-VLASTNE-KREATIVITA---1-CAST.html/> [20. 9. 2016]

⁵ SEDLÁK, František. *Didaktika hudební výchovy I na I. stupni základní školy: Učebnice pro studenty pedagogických fakult*. 1. vyd. Praha: SPN, 1985. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

syntetizují v celistvé hudební útvary. Sjednocení se vytváří u žáků krok za krokem tak, jak se dítě dostane k hudbě, prostupuje jí a čerpá estetické prožitky a zkušenosti.

Typická necht' pro ni je originalita, bezprostřednost. Pomocí hudebních prostředků je žák schopen vyjádřit své emoční ladění a myšlenkové pochody. Lze upravit již známý materiál, obměnit dříve vnímaný, vytvořit vlastní pokusy. To odlišuje hudební tvořivost od tvůrčího skladatelského projevu, který je zcela nový, jedinečný, umělecky na výši, dle současných požadavků.

Dětskou hudební expresi můžeme také vysvětlit jako činnost prováděnou žáky samostatně. Tvoří dle vlastního výběru, seskupováním svých nápadů. Vzniká tak poměrně nová hudební skutečnost.

„Hudební tvořivost je procesem, v němž se uskutečňuje příjem hudebních podnětů, jejich registrace, přepracování a projekce do nových útvarů.“⁶

4. DĚTSKÁ HUDEBNÍ TVOŘIVOST

Dětská hudební tvořivost (dále DHT) počítá s bohatými hudebními schopnostmi, množstvím hudebních nápadů, prožitků. Předpoklady pro hudební tvoření má v odlišné míře a na různé výši každý běžně se rozvíjející žák. Dokázalo se dokonce, že dostatečný růst tvořivosti, zintenzivní i vývoj jednotlivce po stránce hudební. Děti lépe rozumí a prožívají různé hudební žánry. Žáci, kteří navštěvují rozmanité druhy volnočasových aktivit (tanec, výtvarné kroužky, divadelní činnost...), dosahují pozitivnějších výsledků, mají více rozvinuté tvořivé schopnosti, než jejich vrstevníci, kteří zájmové kroužky nenavštěvují. DHT je vychovatelná, tím rozumíme, že mezi uměleckou a obecnou tvořivostí jsou vzájemné vztahy zřetelné⁷.

Velmi významným v této oblasti je hudební sluch. Tonální citění poté žákovi umožní orientaci v tónině. Základem, na kterém DHT stojí, je bezesporu rytmické citění. Další stavební kámen, bez kterého by se kreativita neobešla, je paměť. Udržuje dosavadní poznatky a umožňuje tak jejich znovuvybavení a využití pro nový hudební celek. Hudební představivost – je spojena s výše zmíněnými základními pojmy, můžeme s prostředky operovat, utvářet originální kombinace a útvary.

A. L. Ferriere stanovil základní informace takto: *„Dětská tvořivost vyvěrá ze spontánní inspirace a přímo ze subjektu dítěte; tato inspirace má citový náboj, který se projevuje radostí ze zdařeného výkonu.“⁸*

⁶ SEDLÁK, František. *Didaktika hudební výchovy I na 1. stupni základní školy: Učebnice pro studenty pedagogických fakult.* 1. vyd. Praha: SPN, 1985, s. 122. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

⁷ SEDLÁK, František a Hana VÁŇOVÁ. *Hudební psychologie pro učitele.* Vyd. 2., přeprac. a rozš., V nakl. Karolinum 1. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2060-2.

⁸ FERRIÈRE, A. L. *L'école active II. Neuchâtel – Geneve 1922*, s. 223

Na prvním stupni se žáci vyskytují v období prepubescence, tedy jsou mezi šestým a jedenáctým rokem svého života. Tato životní etapa se podle Václava Příhody dělí ještě na vývojový stupeň od šesti do osmi let – první stupeň a od osmi do jedenácti let – druhý stupeň⁹. S ohledem na období mladšího školního věku můžeme uvést, že děti procházejí vzhledem k tělesnému, psychickému i hudebnímu vývoji poměrně rychlými kvalitativními změnami. Učitel má povinnost tyto změny přijmout, zároveň jich ale může využít. Právě proto, že dosažený stupeň každého dítěte je rozdílný, musí učitel uskutečňovat hudební výuku s postupným nárůstem nároků na zapojení žáků podle jejich úrovně. Touto metodou motivuje poznávací i praktické hudební činnosti, podporuje interpretaci, hudební tvořivost, zkrátka všestranně žáka rozvíjí, a to je pro děti mladšího školního věku klíčové.

V průběhu učení na prvním stupni kvalita žákovských hudebních činností roste, neboť narůstají i nároky na ně. Ve studiu je vhodné se soustředit na rozvoj při každé hudebně impulsivní situaci. V tomto významu má velmi důležitý vytvářející vliv pohyb. Ten je koneckonců v tomto věku rozhodujícím činitelem i v celkovém rozvoji dětské osobnosti.

V hudebním vnímání pozorujeme také rozvoj sluchového aparátu. Zjemňuje se, odlišuje, nabývá analytické povahy. Žáci se vydrží déle soustředit, úmyslně vnímat poslouchané, a to se projevuje nárůstem schopnosti hudbu prožívat a lépe ji chápat. Vyznají se v hudební struktuře, chápou skladbu nejen jako celek, ale i jako části. Takto postupně vznikají presumpce k aktivnímu vjemu hudby, rozvoji hudebních schopností prostřednictvím mnohých činností, zejména hudebně pohybových.

Jednoznačně jeden z největších významů v tomto období má senzomotorické učení (tj. učení se pohybovým návykům). Ulehčí dětem v aktivitách, které jsou složitější na vnímání, pohyb a na jejich vzájemné spojení. To se týká například rozvoje pohybu v souladu s hudbou, což v poslední řadě rozvíjí dětskou emocionální stránku.

V závěru je třeba říci, že v mladším školním věku jsou obecně výborné podmínky k rozvoji dětské hudební tvořivosti. Ať už ve stimulovaných situacích, které se záměrně vytváří nebo ve spontánních činnostech dětí v průběhu jejich osobnostního i hudebního zrání¹⁰.

1.1. PROBLEMATIKA PSYCHOLOGICKÉ STRÁNKY OSOBNOSTI DÍTĚTE PŘI HUDEBNÍ TVOŘIVOSTI

Jak jsem již zmínila výše, součástí tvořivého procesu je hudební sluch, tonální a rytmické cítění, paměť a představivost. Zcela zásadní je také účast naší fantazie, prostřednictvím které jsme schopni vytvořit něco nového, původního. V případě, že je hudebně tvořivá činnost řízena, koreluje smyslově názorná část s bezprostředností. Vlivem toho žák prostupuje do zákonitostí výstavby hudebního díla. To mu dovoluje samostatně pracovat, objevovat nové hudební pokusy. Tato způsobilost produkuje prvotní předpoklad dětské hudební tvořivosti. Všechny zmíněné oblasti se plynule rozvíjejí, zlepšují, upevňují.

⁹ PŘÍHODA, Václav. *Ontogeneze lidské psychiky*. 2. vyd. Praha: SPN, 1974. Učebnice vysokých škol (SPN).

¹⁰ JENČKOVÁ, Eva. *Hudba a pohyb ve škole*, 1. vyd. Hradec Králové 2002. ISBN 80-903115-7-1

V hudební tvořivosti se rozpohybují všechny psychické složky, není zasaženo pouze vědomí, ale i hlubší roviny psychiky, jako je např. podvědomí. Mezi oblastmi funguje úzký vztah – co se nachází v nevědomí, se může uchýlit do vědomí a opačně. Základním projevem nevědomí je např. snění nebo intuice (instinktivní poznání). Imaginace neboli obrazotvornost, souvisí s prací fantazijní. U dětí ji lze vyhledat v hudební hře, kdy se snaží se prostřednictvím zvukového projevu vyjádřit. Žák, který je dostatečně inspirován, vybírá z množství nápadů a uplatní je pro něj samotného emocionálně vhodně a smysluplně. Někteří hudební umělci jsou přesvědčeni, že inspirace nepřichází náhodně, nýbrž při hlubokém soustředění. Intuice – je úzce svázána s aktuálním postřehem, proniknutím k podstatě. V dětské hudební tvořivosti se často objevuje, a sice nečekaně, náhle, silně. Žák na získaných poznacích v oblasti hudební představivosti, rytmického a tonálního citění seřazuje své představy a utváří tak vlastně nový, vlastní, osobitý hudební útvar.

Učitel by měl v této oblasti dítě rozvíjet, motivovat a vést k citlivosti, ke správnému estetickému prožitku a v neposlední řadě k sebezpozorování, tzn. ke schopnosti uvědomit si a zhodnotit vlastní prožitek z hudby, a zároveň jej vhodně vyjádřit pomocí slov.

V mladším školním věku žáci neprodukují prozatím vyloženě originální výtvary, většinou spíše přetvářejí již vnímané. Co se týče plynulosti vybavování si hudebních zážitků k hudebnímu projevu, rozhoduje hlavně prostředí, podmínky a výchova dítěte. Žáci jsou schopni se pružně přizpůsobit novým hudebním vjemům, měnit zažité hudební myšlení. To vede k překonání dosavadních návyků, tudíž kupříkladu vytvoření zcela nové melodie. Nové počiny děti dovedou rozvinout a dát jim finální podobu. Sám dětský autor je nyní mnohem výrazněji v popředí, neboť žák získává dostatek zkušeností. V první fázi elaborace by měl být žákovi nápomocen učitel. Poslední částí vzniku hudebního projevu jest integrace. Zde se žák pokouší odstranit přebytečné útržky, samostatné úseky hudebních prožitků a vzniká tak závěrečná podoba, která nepozbývá emocionálního vjemu. Ucelení se u dítěte tvoří průběžně tak, jak si osvojuje poznatky, zkušenosti a získané zážitky¹¹.

5. PRAKTICKÉ NÁMĚTY PRO TVOŘIVÉ HUDEBNÍ ČINNOSTI S DĚTMI

Do příloh jsem vložila tři příklady kreativních písní pro děti ve věku od pěti do devíti let¹².

S písničkami, které jsem zvolila, nemám bohužel osobní zkušenost, neboť na základní škole neučím. Líbily se mi ovšem texty, melodie a tvořivé zpracování každé z písní. Představila jsem si děti ve školách, které určitě nadchne jakékoli „vybočení“ z běžné vyučovací hodiny. Když bude navíc tvořivé, nemohou si přát více. Věřím, že nadchne i žáky, kteří mají jakýkoli osobní problém s hudební výchovou. V případě hudebně tvořivých aktivit v hodině se snáze uvolní, mohou se vyjádřit tak, jak sami cítí. Také si myslím, že se více projeví i introvertní žáci, neboť je hra vtáhne. Ve svých hodinách praxe na Základní škole ve Lhencích také žáci

¹¹ SEDLÁK, František. *Didaktika hudební výchovy I na 1. stupni základní školy: Učebnice pro studenty pedagogických fakult*. 1. vyd. Praha: SPN, 1985. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

¹² PETRŽELA, Zdeněk. *Veselé písničky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-576-8

ocenili (v jiných vyučovacích předmětech) jakékoli – i kratoučké – hry, i přesto, že se prostřednictvím jich samozřejmě zase vzdělávali, rozvíjeli.

Kreativní písně, které příkládám v přílohách, podle mého názoru motivují žáky k tvořivému myšlení. Aktivitu tohoto typu děti rozhodně baví, a hlavně je obohacují. Učí se prostřednictvím jich, aniž by to vůbec tušily. Tvořivost je vhodné rozvíjet nenásilně, v mírném tempu, nezahlcujeme v počátcích náročnými úkoly, neboť to žáky demotivuje a takový účinek je pochopitelně nežádoucí.

„Zpívejte si, a pak už záleží jenom na vaší chuti si hrát. Kreativita se nedá totiž naprogramovat, tu můžeme pouze podporovat a rozvíjet.“¹³

1.2. HOSPODYŇKA

Náměty k využití písně

Žáci se posadí do kruhu tak, aby před sebou měl každý záda svého spolužáka, která umožní tzv. „hrací plochu“. Žáci vymýšlí různé druhy pohybu podle slov v jednotlivých slokách. Příklad 1 – na první čtyři takty první sloky žáci krouží svou pěstí po spolužákových zádech; další dva takty ťukají jednotlivými prsty do zad; poslední dva takty prsty nakreslí srdíčko (Jeníčka...). Příklad 2 – ve druhé sloce při prvních dvou taktech držíme spolužáka za ramena a kroužíme jeho trupem vpravo, při dalších dvou taktech vlevo; na třetí a čtvrtý takt se společně předkloníme a zakloníme; poslední dva takty každý krouživým pohybem pohladí bříško spolužáka před sebou. Žáci mohou pracovat i ve dvojicích naproti sobě – zvolí si jiné libovolné pohyby k písni. Využití bychom také našli například v pantomimě, dva žáci předvádí ostatním. Žáci se mohou pokusit vymyslet další sloky písně (jednotlivci, skupiny).

Využití ve vyučování

Píseň lze využít ve výchově tělesné – pohybové, při práci s jazykovou složkou, v literární výchově i slohu. Když se v písni zaměříme na text, určitě s ním můžeme pracovat i v prvouce, popř. přírodovědě při tématu o druzích řemesel, povolání. V neposlední řadě ověřujeme úroveň rozvoje smyslů.

Rozvíjené dovednosti

Rozvíjíme spolupráci ve skupině, rozšiřujeme slovní zásobu, podněcujeme tvořivost, vzbuzujeme cit pro rým, obohacujeme se také po stránce rytmické.

1.3. SIRKA

Náměty k využití písně

Žáci zkusí libovolně měnit slova v písni, vymýšlejí další sloky. Úkolem také může být vymyslet sloku tak, aby se dala zpívat i pozpátku, tedy tak, jak se zpívá původní píseň. Navrhujeme slova, která se dají číst i od konce a svůj význam nezmění (oko, krk, Oto, u krku...). Děti se pokusí rytmus písně upravit podle toho, jaká sloka se zpívá. (Například: Když se zpívá v první sloce o sirce, která plavala po vodě, její provedení může být plynulé,

¹³ PETRŽELA, Zdeněk. *Veselé písničky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-576-8, s. 12

klidné. Ovšem u druhé sloky, kde už voda kape, se může rytmus změnit, vyjádření může být útržkovité apod.)

Využití ve vyučování

Píseň najde své vhodné využití v hodinách českého jazyka, při procvičování sloves a jejich rozkazovacího způsobu, při slovech opačných a při určování pořadí slov ve větě.

Rozvíjené dovednosti

Rozvíjíme činnost mluvidel, správnou výslovnost, logické myšlení, obohacujeme slovní zásobu.

1.4. BRAMBOROVÁ KAŠE

Náměty k využití písně

Píseň se, podle mého názoru, vyloženě nabízí k vytvoření legrační verze. Text takové úpravy může být smyšlený, jídla nemusí být v reálném světě dostupná. Stejně tak můžou žáci vymyslet i další sloky písně o jídle, které například ten týden jedli. Dalším námětem může být hra „Já jsem...“, kdy si děti myslí jídlo a nechají spolužáky hádat. Odpovídat smí pouze na otázky, na které se dá říci ano/ne. Tato lidová píseň může také napomoci při procvičení dní v týdnu. Žáci mohou napsat dopis jídlu, které mají nejradši (či opačně) a vysvětlit mu, proč tomu tak je. Děti také mohou vytvořit svůj originální jídelníček. Některé děti znají více písní o jídle, můžeme se ji naučit společně nebo poslechnout audio nahrávku apod.

Využití ve vyučování

Tuto píseň je možné využít v hodinách českého jazyka, ve výuce slohu a v prvouce.

Rozvíjené dovednosti

U dětí bezpochyby rozvíjíme smysl pro humor, fantazii, logické myšlení a jeho vhodné vyjadřování.

6. ZÁVĚR

Snad se mi podařilo objasnit pojem a význam mé práce a naplnit tak cíl této snahy. Necht' je rozvíjení hudební tvořivosti u dětí jedním z hlavních záměrů nejen začínajících učitelů.

Hlavní myšlenkou budiž to, že u dětské elementární tvořivosti nezáleží tolik na výsledku oné tvořivé činnosti, ale důležitý je právě tvořivý proces sám. Dává dítěti radost ze hry s hudbou, pomáhá mu odhalovat jeho skryté síly – tvořivý potenciál, který je vlastní každému lidskému jedinci a jehož rozvíjení nám po celý život přináší radost a potěšení z tvořivé činnosti.

LITERATURA

- 1) Creativity. In Encyklopaedia Britannica. Chicago: Encyklopaedia Britannica, 1991, s. 721
- 2) FERRIÉRE, A. L. *L'école aktive II. Neuchâtel* – Geneve 1922, s. 223
- 3) JENČKOVÁ, Eva. *Hudba a pohyb ve škole*, 1. vyd. Hradec Králové 2002. ISBN 80-903115-7-1
- 4) PETRŽELA, Zdeněk. *Veselé písničky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-576-8
- 5) PRINZ, J. J.; BARSALOU, L. W. Acquisition and Productivity in Perceptual Symbol System: An Account of Mundane Creativity. In *Creativity, Cognition and Knowledge: An Interaction*. Westport : Praeger Publishers, 2002, s. 105. (= PRINZ; BARSALOU. *Acquisition and Productivity in Perceptual Symbol System: An Account of Mundane Creativity*).
- 6) PŘÍHODA, Václav. *Ontogeneze lidské psychiky*. 2. vyd. Praha: SPN, 1974. Učebnice vysokých škol (SPN).
- 7) SEDLÁK, František. *Didaktika hudební výchovy I na 1. stupni základní školy: Učebnice pro studenty pedagogických fakult*. 1. vyd. Praha: SPN, 1985. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).
- 8) VANČÁT, Jaroslav, BEZDĚK, Jiří a Jarmila HONZÍKOVÁ (eds.). *Motivace k tvořivosti na pedagogické fakultě: přístupy k tvořivosti v učitelském povolání*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0428-5.

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Píseň Hospodiňka

Příloha č. 2: Píseň Sirka

Příloha č. 3: Píseň Bramborová kaše

Příloha č. 1: Píseň Hospodyňka

Hospodyňka

Hudba: Václav Bláha

Slova: Miloš Veselý

Tempo: 100

Me - lu, me - lu ká - vu pro na - še - ho Slá - vu;
me - lu, me - lu zr - nič - ka pro na - še - ho Je - nič - ka.

D A
Válím, válím placku, nezdržuj mě, Macku!
D A D
Válím, válím placičku pro hladovou Aničku.

D A
Peru, peru prádlo, nesměj se mi, Madlo!
D A D
Peru, peru košili, abyste ji nosili.

D A
Žehlím, žehlím šátky na ty jarní svátky.
D A D
Už nemohu ani stát, až vyžehlím, půjdu spát.

Obrázek 1- Hospodyňka

Příloha č. 2: Píseň Sirka

Sirka

Dětská lidová

Tempo: 120

Pla - va - la sir - ka po vo - dě. Pla - va - la sir - ka po vo - dě,
sir - ka pla - va - la po vo - dě, pla - va - la sir - ka po vo - dě.

C G C F
Neplavej, sirko, po vodě. Neplavej, sirko, po vodě,
G C G C
sirko, neplavej po vodě, neplavej, sirko, po vodě.

Obrázek 2- Sirka

Příloha č. 3: Píseň Bramborová kaše

Bramborová kaše

Lidová z Chrudimska

Tempo: 120

Bram - bo - ro - vá ka - še, to je stra - va

na - še. V pon - dě - li je po - lív - čič - ka, v ú - te - rý je hrách a čoč - ka,

ve stře - du je ze - li, a to je ky - se - lý.

D A
Ve čtvrtek je hrách s kroupama,
D
v pátek zelí s knedlíkama
A
a v sobotu na robotu,
D
to mně nejde pod mou notu,
A
v neděli je maso:
A⁷ D
„Najezte se, chaso!“

Obrázek 3- Bramborová kaše